

Tämä kirjoitus on suomennos Steven David Coxin kirjoituksesta "What did Jesus mean when he said "before Abraham was, I am"? Kirjoitus on kopioitu ja käännetty sivulta

<http://bibleq.net/answer/447/>

Mitä Jeesus tarkoitti sanoessaan "ennen kuin Abraham syntyi, minä olen"?

Vastaus [Steven](#) · 12. lokakuuta 2009 · [32 Comments](#)

Johanneksen evankeliumi:

8:56 Abraham, teidän isänne, riemuitsi siitä, että hän oli näkevä minun päiväni; ja hän näki sen ja iloitsi."

8:57 Niin juutalaiset sanoivat hänelle: "Et ole vielä viidenkymmenen vuoden vanha, ja olet nähnyt Abrahamin!"

8:58 Jeesus sanoi heille: "Totisesti, totisesti minä sanon teille: ennen kuin Abraham syntyi, olen minä (ollut) [suom. huom.: tässä on kreikaksi ja englanniksi preesens]."

8:59 Silloin he poimivat kiviä heittääksensä häntä niillä; mutta Jeesus lymysi ja lähti pyhäköstä.

Tätä kohtaa on käytetty usein apuna, kun on yritetty todistaa kaksi asiaa Jeesuksesta, joita ei ole opetettu Raamatussa.

1. Että Jeesus väittää tässä olevansa Jumala, Jahve.
2. Että Jeesus väittää tässä olleensa olemassa ennen Abrahamia.

Joskus nämä kaksi ajatusta on yhdistetty toisiinsa niin kuin Eugene H. Peterson on tehnyt Raamatun väännökseensä ([The Message](#)):

John 8:58 (The Message) "Believe me," said Jesus, "I am who I am long before Abraham was anything."

"Uskokaa minua," sanoi Jeesus, "Minä olen se, joka minä olen, jo paljon ennen kuin Abraham oli mitään". (Joh 8:58 suomennos/The Message)

Ensimmäinen ajatus on helpompi käsitellä, joten me katsomme ensin siihen:

1. Väittikö Jeesus olevansa Jumala, Jahve?

Monissa kristillisissä kommentaareissa on usein väitetty ja sanottu toteen näytetyksi faktaksi, että kreikankielen sanat "*ego eimi*" ovat viittausta Jumalan nimeen jakeessa [2Moos 3:14](#). Tämä johtuu osaksi siitä, että sanat "I am" kuulostavat omituiselta englantia puhuvien korvissa (suomeksi "minä olen"). Mutta silloin se outous johtuu kääntäjien valinnasta. Muissa kreikankielisissä kirjoituksissa sanat "se on" (it is), "hän on" (he is), "he ovat" (they are) ja "minä olen" (I am) on käännetty yksinkertaisesti "se on (it exists)", "hän elää" (he lives), "he elävät" (they live) ja "minä elän" (I live). Esimerkiksi:

'Wouldest thou then return again with us to thy home, that thou mayest see the high-roofed house of thy father and mother, and see them too? For of a truth they still live [*eisi*, 3rd person pl. of *eimi*], and are accounted rich.' (Homer, Odyssey 4:133)

"Palaisitko sitten kanssamme takaisin kotiisi, jotta näkisit isäsi ja äitisi korkean talon, ja heidät myös? Sillä totisesti he elävät vielä [*eisi*, monikon 3. persoonassa verbistä "olla", joka on yksikön ensimmäisessä persoonassa *eimi*] ja heitä pidetään rikkaina." (Homer, Odyssey 4:133)

2Sam 2:19-20 "Ja Asael ajoi takaa Abneria eikä poikennut oikealle eikä vasemmalle Abnerin jäljessä. Niin Abner käännähti taaksensa ja sanoi: "Sinäkö se olet, Asael?" Hän vastasi: "Minä se olen." [*ego eimi*] (LXX eli Septuaginta eli Vt kreikaksi)

Saatana sanoi: "Oletko se sinä, Eeva?" Hän vastasi hänelle ja sanoi "Minä se olen" [*ego eimi*] (Mooseksen ilmestys 17:2, juutalainen pseudopigrafi noin 1. vuosisadalta)

Silloin naapurit ja ne, jotka ennen olivat nähneet hänet kerjääjänä, sanoivat: "Eikö tämä ole se, joka istui ja kerjäsi?" Toiset sanoivat: "Hän se on", toiset sanoivat: "Ei ole, vaan hän on hänen näköisensä." Hän itse sanoi: "Minä se olen." [*ego eimi*] (Joh 9:8-9)

Ja mitä jakeeseen 2Moos 3:14 ja siihen tulee, että monet ihmiset ovat varmoja siitä, että jae Joh 8:58 on viittausta siihen, niin pikainen heprean- ja kreikankielen version vertailu jakeesta 2Moos 3:14 kreikankieliseen alkutekstiin jakeesta Joh 8:58 ja sen moderniin hepreankieliseen käännökseen, osoittaa, että asia ei ole itsestään selvästi niin:

2.Mooseksen kirja: (suluissa hepreankielen sanat translitteroituina)

3:14 Jumala vastasi Moosekselle: "Minä olen se, joka minä olen." (ehjee asher ehjee) Ja hän sanoi vielä: "Sano israelilaisille näin: 'Minä olen' (ehjee) lähetti minut teidän luoksenne."

2.Mooseksen kirja: (suluissa kreikankielen sanat translitteroituina LXX:stä)

3:14 Jumala vastasi Moosekselle: "Minä olen se, joka minä olen." (*ego eimi ho oon*) Ja hän sanoi vielä: "Sano israelilaisille näin: 'Minä olen' (*ho oon*) lähetti minut teidän luoksenne."

Johanneksen evankeliumi:

8:58 Jeesus sanoi heille: "Totisesti, totisesti minä sanon teille: ennen kuin Aabraham on tullut (oli), olen minä (*ego eimi*)."

Jae Joh 8:58 nykyhepreaksi UBS käännöksen mukaan "Totisesti, totisesti, minä sanon teille, ennen Aabrahamin eläväksi tuloa (*biterem hayut Avraham*), minä olin (*ani hayiyati*)."

Neljästä yllä vertaillusta jakeesta UBS Hebrew NT (1953) ei ole suora käännös jakeesta Joh 8:58, sillä se on yksinomaan joidenkin nykyajan kääntäjien näkemys siitä, miten jae Joh 8:58 tulisi kääntää, eikä se ole yhtään luotettavampi kuin mikään englanninkielinen käännös – joskus se on vähemmän luotettava kuin ne. Näemme tästä joka tapauksessa sen, että nykyhepreaksi Uutta testamenttia kääntäneiden piti tehdä valinta eri tekstiversioiden välillä – 2Moos 3:14 hepreaksi ja kreikaksi ja Joh 8:58 kreikaksi – ja päättää se, yrittääkö korvata hepreankielinen Jumalan nimi

jakeesta 2Moos 3:14 vai kääntäkö siten, että Jeesus olisi ollut olemassa ennen Abrahamia. Kääntäjät eivät voineet tehdä molempia, sillä hepreankielen versiossa jakeesta Joh 8:58 Jeesus ei voi väittää yhtä aikaa olevansa Jahve ja väittää, että hän oli olemassa ennen Aabrahamia, sillä hepreankieli ei salli niin tehtävän.

Yritykset rekonstruoida alkuperäinen arameankielinen Jeesuksen puhe?

UBS Hebrew NT ei tietenkään väitä olevansa Jeesuksen sanojen rekonstruointi (palauttaminen alkuperäiseen muotoonsa) siten kuin hän on saattanut ne sanoa: se on yksinkertaisesti käänös kreikasta nykyhepreaksi (ei takaisin muinaiseen hepreaan). Jotkut kristityt ovat yrittäneet ihan oikeasti palauttaa alkuperäisen tekstin jakeesta Joh 8:58 siihen muotoon, jossa Jeesus ne sanat sanoi joko arameaksi tai hepreaksi.

2Moos 3:14 (hepreasta), "Ja Jumala sanoi Moosekselle, 'Minä olen (ehjee) se, joka (asher) minä olen (ehjee)'; ja hän sanoi, 'Sano israelilaisille, että 'minä olen' (ehjee) on lähettänyt sinut heidän luokseen.'"

Teoreettinen palautus arameankieliseen versioon jakeesta Joh 8:58, "Jeesus sanoi heille, 'Totisesti, totisesti, minä sanon teille, ennen kuin Aabraham oli, minä olen se, joka minä olen (ehjee asher ehjee).'"

Ongelma tässä rekonstruktiossa on heti ilmeinen. Jos Jeesus olisi sanonut sen, mitä arameankielisessä rekonstruktiossa väitetään hänen sanoneen, niin silloin Johanneksen olisi pitänyt tätä kohtaa kääntäessään valita Jeesuksen sanat kreikankielisen Vanhan testamentin (Septuagintan eli LXX:n) mukaan, joka oli tuttu hänen lukijoilleen:

1. vuosisadan kreikankielen versiosta 1Moos 3:14, "Ja Jumala sanoi Moosekselle, 'Minä olen (*ego eimi*) SE OLEVA (*ho oon*; "se, joka minä olen" KR33)', ja hän sanoi, 'Sano israelilaisille niin, että SE OLEVA (*ho oon*) on lähettänyt sinut heidän luokseen.'"

Teoreettinen kreikankielinen käänös aramean versiosta Joh 8:58, "Jeesus sanoi heille, 'Totisesti, totisesti, minä sanon teille, ennen kuin Aabraham oli, olen minä se oleva (*ego eimi ho oon*). [sanon esimerkin vuoksi, että yksikään kreikankielen käsikirjoitus ei sisällä näitä siihen lisättyjä sanoja]

Me kuljemme nyt ympyrää. Tämä aramean rekonstruktio siitä, mitä Jeesus on saattanut sanoa, johtaa jakeen 2Moos 3:14 uudelleen muotoiluun vastoin kaikkia käsikirjoitusten ja varhaisten juutalaisten sekä kristittyjen lainauksia, ja vaatii sitten lopulta itse jakeen Joh 8:58 uudelleen muotoilun. Johtopäätöksenä tämä teoria "aramaankielen alkuperäisestä versiosta" palvelee vain sitä tosiasiaa, että jae Joh 8:58 ei lainaa eikä edes viittaa jakeeseen 2Moos 3:14. Lisävaluutena tästä asiasta on se, että Peshitta (muinainen kristittyjen tekemä ja samankaltaista arameaa oleva kuin Jeesuksen puhuma arameankielinen käänös kreikankielestä) kääntää jakeen 2Moos 3:14 hepreankielisestä alkutekstistä ja jakeen Joh 8:58 Johanneksen evankeliumin kreikankielisestä alkutekstistä, niin että näiden välillä ei ole mitään yhteyttä.

Juutalaisten tapa käyttää Jahvesta sanoja "se, joka minä olen" (kreikaksi "ho oon")

Yllä olevat kappaleet, joissa käsitellään vuoden 1953 Uuden testamentin käänöstä nykyhepreaksi ja teoreettista arameankielistä rekonstruktiota, ovat eräänlaista hämäystä, sillä ainoa inspiroitu

versio jakeesta Joh 8:58 on kreikaksi. Niinpä meidän täytyy toistaa vertailu kreikaksi käyttämällä juutalaisten käyttämää Vanhaa testamenttia ja alkuseurakunnan myöhemmin käyttämää Vanhaa testamenttia. Niin kuin näimme yllä koskien hepreankielistä jakeita 2Moos 3:14, niin se ei sovi yhteen jakeen Joh 8:58 kanssa.

Juutalaisten ja myöhemmin alkuseurakunnan käyttämän kreikankielisen Vanhan testamentin mukaan Jumalan todellinen nimi jakeessa 2Moos 3:14 on todistetusti "se oleva", "se, joka on" tai "se oleva" (*ho oon* ja kreikkalaisilla kirjaimilla *ὁ ὄν*), mutta ei "minä olen" (*ego eimi*). Tällä tavalla jakeen 2Moos 3:14 ymmärsi myös ensimmäisellä vuosisadalla elänyt juutalainen kirjailija ja filosofi Filon Aleksandrialainen.

Ja Jumala sanoi, "Sano heille ensin, 'Minä olen (*ego eimi*) SE OLEVA' (*ho oon*, nominatiivimuoto sanasta *ontos*), jotta kun he ovat ymmärtäneet sen, että on ero OLEVAN (*ontos*, genetiivi sanoille *ho on*) ja sen välillä, joka ei ole (*me ontos*), niin he oppivat sitten sen, että ei ole mitään nimeä, joka voitaisiin kunnolla osoittaa minulle (*ep' emou kuriologeitai*), jolle (*oi*) ainoastaan (*monoi*) kuuluu (*prosesti*) olemassa olo (*to einai*). (Philo Life Of Moses Vol.1 :75)

Tämä on Filon alkuperäistä sanan käyttöä ja tässä on se, miten F.H. Colson (Philo Judaeus, Complete Works Vol. VI, Loeb Classics, Harvard 1941) kääntää Filon viittaukset Jumalaan "olevana" (*ho oon*)

- * ho On, "He who is" (Philo, Life of Moses I 75)
- * to On, "the Being who is" (Philo, Life of Moses II 67),
- * tou Ontos, "of Him that is" (II 99)
- * tou Ontos, "of the Self-Existent" (II 132)
- * to On, "the Self-Existent" (II 161)

Oon ja *ontos* ovat sama sana, preesensin partisiippi verbistä "olla" – eri päätteet johtuvat sijamuodoista, nominatiivi on *oon*, kun taas *ontos* on genetiivi (hänenstä, joka on se, joka hän on).

Filon todistus on mielenkiintoinen, koska hän on juutalaisten Raamatun ja kreikkalaisen filosofian risteyksessä. Seuraavassa kreikankielen Vanhan testamentin sanojen "hän, joka on" (*ho oon*) käytöstä jakeessa 2Moos 3:14 hän saa aikaan myös dialogin aiemmin eläneiden kreikkalaisten filosofien (kuten Melissos Samolaisen 400 eKr) kanssa, jotka käsittelivät olemassaoloa sitä koskevilla termeillä (*peri tou ontos*). Tästä tulee kieleemme sivistyssana "ontologia", joka on suomeksi olemassaolon tai olevaisen tutkimus. Otettuaan varteen heidän tapansa tulkita jakeen 2Moos 3:14 sanoja "ho oon", ja miksei myös Filon tai muiden hellenististen juutalaisten ja myöhempien kreikkalaisten filosofien lähteitä, ovat myös monet varhaiset kirkkoisät viittaneet "Häneen, joka on" (*ho oon*) ja "koskien häntä/ joka on" (*peri tou ontos*) 300-500 luvuilla jKr.

Mutta tärkein todiste sitä vastaan, että Jeesus olisi väittänyt olevansa Jahve sanoessaan "minä olen" jakeessa Joh 8:58 on Ilmestyskirjassa, jossa Johannes noudattaa Septuagintaa käyttäessään sanoja "ho oon" merkityksessä "hän, joka on" puhuessaan Jumalasta. (Ilm 1:4, 8; 4:8)

Ilm 1:4 ... rauha olevalta (*ho oon*) ja olleelta (*ho een*) ja tulevalta (*ho erkhomenos*)...
Ilm 1:8 "Minä olen A ja O, alku ja loppu," sanoo Herra [Jumala], joka on (*ho oon*) ja joka oli (*ho een*) ja joka on tuleva (*ho erkhomenos*), kaikkivaltias (*ho pantokrator*).
Ilm 4:8 Pyhä, pyhä, pyhä on herra Jumala kaikkivaltias (*ho pantokrator*), ollut (*ho een*) ja oleva (*ho oon*) ja tuleva (*ho erkhomenos*).

(Novum 4 ss. 762 ja 764 ja 800 interlineaari)

Huomaa myös vastakohta: Ilm 17:8 "...pedon, joka oli (*ho ti een*) ja ei ole (*uuk estin*) vaikka on (tuleva) (*estin*).

Ensimmäisen kysymyksen johtopäätös

Yllä olevien esimerkkien pitäisi osoittaa, että todisteet eivät osoita ainoastaan sitä, että Jeesus ei väittänyt olevansa Jahve, vaan ne osoittavat myös sen, että hän ei ollut Jahve. Jos Jeesus olisi halunnut väittää sellaista, niin hän olisi käyttänyt silloin alkuperäistä versiota, joka löytyy Septuagintasta, Filolta ja Ilmestyskirjasta, "Minä olen hän, joka on" (*ego eimi ho oon*), mutta hän ei käyttänyt sitä.

Miksi he yrittivät sitten kivittää Jeesuksen?

Usein on väitetty, että juutalaiset yrittivät kivittää Jeesuksen, koska hän käytti itsestään Jumalan nimeä Jahve ja se oli kivittämisen ansaitseva rikos rabbiinisen lain mukaan siihen aikaan. Mutta me olemme jo nähneet yllä sen, että sanat "minä olen" jakeessa Joh 8:58 eivät ole Jumalan nimi. Jos tästä on olemassa vielä epäselvyys, niin katso jakeita Joh 8:23-25 asiayhteydessään.

Johanneksen evankeliumi:

8:21 Niin Jeesus taas sanoi heille: "Minä menen pois, ja te etsitte minua, ja te kuolette syntiinne. Mihin minä menen, sinne te ette voi tulla."

8:22 Niin juutalaiset sanoivat: "Ei kai hän aikone tappaa itseänsä, koska sanoo: 'Mihin minä menen, sinne te ette voi tulla?'"

8:23 Ja hän sanoi heille: "Te olette alhaalta, minä olen ylhäältä; te olette tästä maailmasta, minä en ole tästä maailmasta.

8:24 Sentähden minä sanoin teille, että te kuolette synteihinne; sillä **ellette usko minua siksi, joka minä olen (ego eimi)**, niin te kuolette synteihinne."

8:25 Niin he sanoivat hänelle: "Kuka sinä olet?" Jeesus sanoi heille: "Juuri se, mitä minä puhunkin teille.

8:26 Paljon on minulla teistä puhuttavaa ja teissä tuomittavaa; mutta hän, joka on minut lähettänyt, on totinen, ja minkä minä olen kuullut häneltä, sen minä puhun maailman kuulla."

8:27 Mutta he eivät ymmärtäneet, että hän puhui heille isästä.

Jeesus sanoi siis jo jakeessa 8:24 täsmälleen samat sanat kuin jakeessa Joh 8:58, "minä olen" (*ego eimi*), ilman että juutalaiset olisivat suhtautuneet häneen vihaisesti sen vuoksi. Tämä vahvistaa sen, että he eivät yrittäneet kivittää Jeesusta sen vuoksi, että hän olisi väittänyt olevansa Jumala vaan siksi, että hän sanoi olleensa "ennen" Aabrahamia – jo pelkästään se oli tarpeeksi.

Mutta mitä sanat "ennen Aabrahamia" tarkoittavat? Tämä johtaa meidät toiseen kysymykseen:

2. Väittikö Jeesus olleensa olemassa ennen Aabrahamia?

Tämä toinen kysymys voidaan jakaa kolmeen kohtaan:

2.1. Miksi Jeesus ei sanonut "minä olin"?

Ensimmäinen näkökohta on se, että jos Jeesuksen aikomus oli väittää hänen olleen olemassa ennen Aabrahamin syntymistä, niin hän ei aivan varmasti olisi sanonut "ennen kuin Aabraham oli, minä olen"; hän olisi sanonut "ennen kuin Aabraham oli, olin minä" (kreikaksi: ego een). Jo pelkästään tämä todistaa sen, että Joh 8:58 ei tarkoita sitä, mitä ihmiset tahtovat sen tarkoittavan.

On totta, että monissa käännöksissä jae Joh 8:58 kuuluu "minä olin" (KR38: "minä olen ollut"). Näimme ylhäällä yhden esimerkin, Uusi testamentti nykyhepreaksi, jossa sanat "minä olen" (kreikaksi: ego eimi) on käännetty sanoilla "minä olin" (hepreaksi: ani hayiyti), mutta sellaiset käännökset eivät ole johdonmukaisia:

alkuperäinen kreikankielinen teksti
Joh 8:24 "minä olen" (ego eimi)
Joh 8:58 "minä olen" (ego eimi)

UBS Hebrew NT translation (Ut nykyhepreaksi)
Joh 8:24 "minä **olen**" (ani hua)
Joh 8:58 "minä **olin**" (ani hayiyti)

Uuden Maailman Käännös (Jehovan todistajat)
Joh 8:24 "ellette usko, että **minä olen** hän, te kuolette synneissänne"
Joh 8:58 "Ennen kuin Aabraham tuli olevaiseksi, **olen minä ollut**"

Yllä olevat käännökset "minä olin" ovat melko harvassa [ja ne ovat virheellisiä, koska kreikankielessä on molemmissa jakeissa preesens].

2.2. "Syntynyt" vai "tullut"?

Toinen näkökohta viittaa siihen, mitä tarkalleen ottaen verbillä "Aabraham tulee" on tarkoitettu sanottavan. Siinä ei ole tavallista Uuden testamentin verbiä "gennao", joka tarkoittaa syntymistä. Siinä on sen sijaan käytetty verbiä "ginomai", joka on merkitykseltään "tulla", "ilmestyä", "tapahtua" tai "tehdä" (luomisesta puhuttaessa). Miksi?

On totta, että sanaa "tullut/ tehty" (ginomai) voidaan käyttää syntymisestä ja erityisesti Vanhan testamentin kreikassa, joka on käännetty hepreasta "pojan syntymisestä":

1Moos 21:5 Aabraham oli sadan vuoden vanha, kun hänen poikansa Iisak syntyi hänelle. (*egeneto autoi*, kirjaimellisesti "poika syntyi hänelle")

Sanaa "tehty" (ginomai) on käytetty tavallisesti kuitenkin painottamaan sitä, millä tavalla joku on syntynyt. Esimerkiksi kreikkalainen näytelmäkirjailija Aiskhylos kertoo Theban kansalaisten väittäneen jumalatar Afroditelle, että he olivat "tehdyt" hänen verestään. Tässä ei ole siis mitään erityistä viittausta "syntymiseen", sillä thebalaiset puhuvat luonnostaan (tai niin he uskoivat). Paavali toimii samoin viitatessaan Kristuksen syntymään:

"Ja Afrodite, sinä joka olet kansamme alkuäiti, puolusta meitä, jotka olemme **tehdyt** (ginomai) sinun verestäsi. Me tulemme sinun luoksesi ja huudamme rukouksissamme sinun jumalallisille korville." ([Aiskhylos](#), Seitsemän Thebaa vastaan 140)

Gal 4:4 **tehty** (ginomai) naisesta, **tehty** (tullut, ginomai) lain alaiseksi.

Room 1:3 **tehty** (ginomai) Daavidin siemenestä

1Kor 15:45 ensimmäisestä Adamista **tehtiin** (ginomai) elävä sielu.

Tätäkin yleisempi käyttö on viittaus ikään. [Ksenofon](#) kirjoittaa Persian prinssistä Kyyroksesta, josta "tuli" (ginomai) viisitoista tai kuusitoista vuotta vanha:

"Mutta kun Kyyroksesta **oli tullut** (ginomai) **noin viisitoista tai kuusitoista vuotta vanha**, Assyrian kuninkaan poika, niin hän tahtoi lähteä henkilökohtaisesti häöpäivänsä iltana metsästämään riistaa häitään varten." (Cyropaedia, [Education of Cyrus, 1:4:16](#))

Näkökohta tässä on se, että sanonta "Aabraham tulee" ei tarkoita välttämättä sitä, että "Aabraham oli syntynyt". Itse asiassa on erittäin vaikeaa löytää yhtään vastaavaa kohtaa Uudesta testamentista, jossa sanat "hän tulee" (ginomai) tarkoittaisivat "hän syntyi" (gennao):

Matt [1:16](#) ...hänen, josta syntyi (gennao, ei ginomai) Jeesus...

Joh [9:32](#) ...sokeana syntyneen (gennao, ei ginomai) silmät.

Apt [2:8](#) ...sen maan kieltä, jossa olemme syntyneet (gennao, ei ginomai)?

Room [9:11](#) ...ja ennen kuin kaksoset olivat syntyneenkään... (gennao, ei ginomai) jne.

2.3. "Ennen jotakin menneisyydessä" vai "ennen jotakin tulevaisuudessa"?

Kolmas näkökohta on se, että prepositio "ennen" ([prin](#)) ei itsessään osoita seuraavan tapahtuman aikaa. Se, tapahtuuko sanan "ennen" jälkeinen tapahtuma tulevaisuudessa, nykyhetkessä vai menneisyydessä, määräytyy sitä seuraavan verbin mukaan. Seuraavissa esimerkeissä lihavoitu verbi määrää päälauseen aikamuodon ja on se, joka tapahtuu myöhemmin.

Mark [14:30](#) ...ennen kuin ([prin](#)) kukko kahdesti laulaa (*fonesai* – [aoristin aktiivin infinitiivi](#)), sinä kolmesti minut **kiellät**."

= **ensin** sinä kiellät minut kolme kertaa, **sitten myöhemmin** kukko laulaa (tulevaisuudessa)

Joh [4:49](#) ...ennen kuin ([prin](#)) minun lapseni kuolee (*apothanein* – [toisen aoristin aktiivin infinitiivi](#) tai passiivin deponentti)."

= **ennen kuin** ([prin](#)) [estääkseen sen] **sitten myöhemmin** minun lapseni kuolee (tulevaisuudessa).

Joh [14:29](#) ...ennen kuin ([prin](#)) se on tapahtunut (*genesthai* – [toisen aoristin väli tai passiivi deponentti](#)), olen kertonut teille.

= **ensin** "olen kertonut teille" ja **sitten myöhemmin** se tapahtuu (tulevaisuudessa)

Apt [2:20](#) ...ennen kuin ([prin](#)) tulee (*elthein* – [toisen aoristin aktiivi](#) väli tai passiivi deponentti) Herran päivä, se suuri ja loistava.

= **ensin** aurinko muuttuu pimeydeksi, **sitten myöhemmin** (tulevaisuudessa) tulee suuri ja loistava päivä.

Apt 7:2 ...ennen kuin (*prin*) Abraham asuu (*katoikesai* – [aoristin infinitiivin aktiivi](#) väli tai passiivi deponentti) Harranissa
= **ensin** Jumala ilmestyi Abrahamille, **sitten myöhemmin** Abraham asuu Harranissa

Tämä on outoa meille, sillä englannin ja suomenkielissä odotamme sanan "ennen" (*prin*) kanssa esiintyvän verbin myös kantavan aikamuotoa. Mutta kreikankielessä normaalissa tapauksessa pääverbi (se "minä olin/olin/tulen olemaan," jne. verbistä "olla") määrää sen, miten verbi sanan "ennen" (*prin*) sisältävässä lauseessa tulisi kääntää (se "oli olemassa, oli syntynyt, on tullut, on tuleva" jne. verbistä *ginomai* ja sen aikamuodosta *genesthai*). Kreikankieli jättää siten aukkoja englannin ja suomenkielille täytettäväksi:

- ennen kuin (*prin*) tämä **tapahtuu** (*genesthai*, ei aikamuotoa sisällytettynä), minä **menin**. = 'before this happen__ (englanninkielessä täytyy lisätä päätte -ed osoittamaan mennyttä aikamuotoa: ...happened, I went (mennyt aikamuoto)'
- ennen kuin (*prin*) tämä **tapahtuu** (*genesthai*, ei aikamuotoa sisällytettynä), minä **menen**. = 'before this happen__ (englanninkielessä täytyy lisätä päätte -s osoittamaan nykyistä aikamuotoa: ...happens, I go (presens)'
- ennen kuin (*prin*) tämä **tapahtuu** (*genesthai*, ei aikamuotoa sisällytettynä), minä **menen** (olen menevä tulevaisuudessa; futuuri). = 'before this __ happen (englanninkielessä täytyy lisätä **will** osoittamaan tulevaa aikamuotoa: ...**will** happen, I **will (shall)** go (futuuri)'

Alla olevasta voidaan nähdä, että sanat "ennen kuin se tapahtuu" (Joh 14:29) ja "ennen kuin Abraham *tapahtuu* (*ginomai/genesthai*)" (Joh 8:58), ovat identtisiä ilmaisuja kreikankielessä. Vain asiayhteys kertoo meille, että se "*mikä tapahtuu*" (*ginomai/genesthai*) jakeessa Joh 14:29, täytyy olla tulevaisuudessa, mutta kun "Abraham *tulee* (*ginomai/genesthai*)" jakeessa Joh 8:58, niin me odotamme sen olevan menneisyyttä – ja niin varmasti olisi, jos Jeesus olisi sanonut "minä olin". Mutta hän ei sanonut niin:

Joh 8:58 ...ennen kuin (*prin*) Abraham tapahtuu/ tulee (*genesthai*, [toisen aoristin](#) väli tai passiivi deponentti) **olen minä** (*minä olen; ego eimi; presens*)."
= **ensin** minä olen [presens], **sitten myöhemmin** Abraham tulee [tulevaisuudessa]

[suom. huom. Tämä voitaisiin kääntää suomeksi kokonaan presensissä, niin että asia tulee oikein ymmärretyksi: "...ennen kuin Abraham *tulee, olen* minä." On myös oikein kääntää verbi *ginomai* ja sen aoristi muoto *genesthai* perfektissä, vaikka sillä viitataan tulevaisuuteen: "... ennen kuin Abraham on tullut, olen minä." Täten paljastuu se, mitä Jeesus sanoillaan tarkoitti: **ensin** tulen minä, Kristus, ja **sitten myöhemmin** tulee Abraham. Tämä on puhetta Kristuksen ensimmäisestä tulemuksesta ja vasta hänen toisen tulemuksensa jälkeen Abraham nousee ylös kuolleista ja iloitsee yhdessä Kristuksen kanssa "tulevassa maailmassa" "hänen päivänään".]

Tässä ei näytä olevan meille mitään järkeä [jos emme olisi lukeneet tuota edellä olevaa suomentajan huomautusta, jossa asia selitetään jo edeltä käsin]. Kuinka on mahdollista, että Jeesus voi sanoa olevansa ensin noin vuonna 30 jKr ja sitten myöhemmin tulee Abraham, joka eli noin 2000 vuotta ennen Kristuksen syntymää? Mutta mitä jos meidän oletuksemme sen suhteen, mikä on tulevaisuutta ja mikä on menneisyyttä, on väärä? Silloin mikä tahansa väite näistä sanan "ennen" (*prin*) kanssa esiintyvistä aikamuodoista on virheellinen kehäpäätelmä! Se, mikä on vielä enemmän ja tärkeämpää, on se, että koko Uuden testamentin näkökulma vaatii monien asioiden panemista uudessa liitossa "ennen" vanhan liiton asioita Vanhassa testamentissa. Uusi testamentti vaatii ajan sovittamista yhteen Jumalan suunnitelman kanssa.

Jes 46:10 LXX Ilmoitan ensin viimeisiä asioita, ennen kuin (prin) ne tapahtuvat (genesthai)...

Meillä on Jesajan kirjan jakeessa 46:10 sama kieliopillinen rakenne kuin jakeissa Joh 8:58 ja 14:29, ja tässä (samoin kuin Joh 14:29) on selvästi kieliopillista järjettömyyttä sanoa, että Jesaja tarkoittaa "ilmoitan (preesens) ensin viimeisiä asioita ennen kuin ne jo tapahtuivat (englanniksi ja suomeksi mennyt aikamuoto)", joten miksi olisi niin varmaa, että "ennen kuin Aabraham tulee, minä olen" täytyy tulkita niin, että "ennen kuin Aabraham tuli (mennyt aikamuoto), minä olen"? Ennen kuin Aabraham tuli... miksi tai miten hän tuli? Luontevampi tapa tulkita sanat "ennen kuin tulee, minä olen" olisi "ennen kuin Aabraham on tuleva (futuuri), minä olen." Kielioppi ei määrää sitä, miten monet tulkitsevat lukemaansa; se on tieto aikajanasta, jonka mukaan Aabraham oli Kristuksen esi-isä! [suom. huom. Ja tästä syystä he erehtyvät luonnollisen ihmisen tavoin!]

Itse asiassa Kristus on selittänyt jo aiemmin asiayhteyden jakeessa 56: "Teidän isänne Aabraham riemuitsi siitä, että hän oli näkevä minun päiväni: ja hän näki sen ja iloitsi." Näkeminen tapahtui menneisyydessä. Mutta milloin oli Kristuksen päivä? Se on selvästi tulevaisuudessa, kun katsotaan asiaa Aabrahamin näkökulmasta: ensin 27–30 jKr, kun Kristus saarnasi, mikä kulminoitui hänen uhriinsa, kuolleista heräämiseen ja taivaaseen nousemiseen, mutta myös toisaalta "Kristuksen päivä" viittaa myös toiseen "Herran päivään" Kristuksen opetuksissa ja muualla Uuden ja Vanhan testamentin kirjoituksissa – siihen päivään, jolloin Kristus herättää Aabrahamin kuolleista ja tämä on näkevä Kristuksen.

Luuk 17:22 Ja hän sanoi opetuslapsillensa: "Tulee aika, jolloin te halajaisitte **nähdä edes yhtä ihmisen pojan päivää**, mutta ette saa nähdä.

Niinpä sanat "ennen kuin" (*prin*) ovat itse asiassa aivan oikeat, koska Kristuksen ylösnousemus tapahtui ennen sitä "päivää", jona Aabraham on heräävä kuolleista (Hebr 11:13, 39) ja saa syödä Kristuksen kanssa hänen valtakunnassaan. (Matt 8:11) Tässä on ristiriita niillä kristityillä, jotka uskovat Aabrahamin menneen taivaaseen (paratiisiin) kuoltuaan, koska se tapahtui "ennen" Kristusta, mutta mitään ristiriitaa ei ole, jos Aabraham on yhä vielä unessa odottamassa ruumiin ylösnousemusta.

Tässä on esimerkki siitä, miten kaksi virheellistä ajatusta saavat yhdessä aikaan ongelman (Aabraham menee taivaaseen ja Jeesus on olemassa ennen kuin Aabraham on syntynyt). Se on myös esimerkki siitä, miten yhden väärän ajatuksen korjaaminen auttaa korjaamaan myös toisen: Aabraham ei ole mennyt taivaaseen jakeiden Hebr 11:13, 39 mukaan ja on väärin kääntää "ennen kuin Aabraham **on ollut**", mutta oikein kääntää "ennen kuin Aabraham on tuleva, **olen minä**", koska Aabraham ei ole herännyt vielä kuolleista.

Tässä on kuitenkin vasta vain puolet koko tarinasta. Jeesus sanoi "ennen kuin Aabraham oli (on tullut) (genesthai), olen minä". Tämä ei ole pelkästään viittaus tulevaan Aabrahamiin vaan myös Kristukseen (nyt) ennen kuin Vanhan testamentin Aabraham "oli" (on tullut). Tämä vaatii siirtymisen vielä vaikeamman jakeen kimppuun:

Joh 17:5 Ja nyt, isä, kirkasta sinä minut tykönäsi sillä kirkkaudella, joka minulla oli sinun tykönäsi, ennen kuin maailma olikaan.

Silti, ennen kuin [menemme tähän](#), muista se, että jos Jeesus olisi tahtonut väittää olleensa olemassa ennen Aabrahamia, niin hän olisi sanonut "ennen kuin Aabraham **oli, olin** minä", mutta hän ei sanonut niin.

Johtopäätöksiä kysymykseen 2, "ennen kuin... minä olen" ongelmaan.

Tärkein johtopäätös, johon pääsemme, on se, että jae Joh 8:58 ei ole lainkaan järkevä minkään perinteisen aikakäsityksen mukaan. Kolmiyhteisen jumalan opin näkökulmasta ei ole mitään järkeä, jos Jeesus sanoisi "ennen kuin Aabraham... minä olen", koska hänen pitäisi sanoa "ennen kuin Aabraham... minä olin". Myöskään juutalaisten näkökulmasta katsottuna ei ole myöskään mitään järkeä sanoa "ennen kuin Aabraham tulee/ on tullut, minä olen" – jopa juutalaisten omien ylösnousemusta koskevien uskomusten mukaan tämä on loukkaus heidän uskoaan vastaan koskien Aabrahamia.

Niinpä kaksi selitystä on tarjottu tämän ongelman ratkaisuksi:

2 – selitys A:

Voidaan sanoa, että "tulla" (ginomai) on pelkkä vastine sanoille "herätä ylös" – "ennen kuin Aabraham on tullut [herännyt kuolleista], minä olen." Tässä on se ongelma, että jos Jeesus olisi halunnut sanoa "ennen kuin Aabraham elää jälleen" tai "ennen kuin Aabraham on herätetty", niin hän olisi sanonut niin. Kieliopillisesti olisi tarvinnut vaihtaa ainoastaan verbi "tulla" (ginomai) sanoihin "elää jälleen" tai "herää kuolleista". Tämä johtaa meidät tukemaan toista selitystä:

2 – selitys B:

Toinen selitys viittaa Jumalan näkökulmaan, kun hän teki kaiken vanhassa luomakunnassa Kristusta varten ja uudessa luomakunnassa Kristuksen kautta.

Se, mitä tapahtuu jakeissa Joh 8:56-59, on vahvistus Jeesuksen oikeudelle olla esikoisena Aabrahamin ja patriarkkojen yläpuolella.

Joh 8:58 ...ennen kuin Aabraham tulee, minä olen (olemassa).

Joh 14:6 Jeesus sanoi hänelle: "Minä olen tie, totuus ja elämä. Kukaan ei tule isän työkö muuten kuin minun kauttani (ei edes Aabraham)."

Hebr [11](#):13 Uskossa nämä kaikki kuolivat eivätkä luvattua saavuttaneet, vaan **kaukaa he olivat sen nähneet ja sitä tervehtineet** ja tunnustaneet olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä.

Joten tämä oli se päivä, jonka näkemisestä Aabraham riemuitsi, mutta jonka me olemme nähneet ja Aabraham ei ole vielä sitä nähnyt. Jeesus on siten Aabrahamia edellä (ennen). Ei niin, että Jeesus "oli" ennen kuin Aabraham "tuli", vaan niin, että Jeesus "on" ennen kuin Aabraham tulee.

[suom. huom. Tässä tutkielman lopussa viitattaneen pikemminkin arvojärjestykseen kuin aikaan. Jeesus on ollut Jumalan mielessä ja aivoituksissa arvossa Aabrahamin ja patriarkkojen yläpuolella jo ennen kuin Aabraham edes syntyi, ja Jeesus oli myös Aabrahamia yläpuolella arvossa sillä hetkellä, kun hän puhui juutalaisille jakeissa Joh 8:56-58.]